

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Marcellum annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

Ibid. Cruf. annotat, *Leclifterniatores*. Sic appellat Plautus quos Græci *σπῶται* vocant.

Ibidem e. *Novem archontum loco*] De his in Pericle di-

ctum, & initio Aristidæ.

297. d. *Insidias ei ad hunc modum struit*] Cic. de offic. lib. 1. Cr.

IN MARCELLVM ANNOTATIO-
nes Guil. Xylandri & Herm. Cruferii,
interpretum.

Marcellus bello Anniballico floruit, quo nihil est notius, & cuius tempus accurate à Polybio lib. 3. ostenditur. Obiit consul infidiis Annibalis anno ab v. c. d. XLVI.

298. c. *Vt ait Homerus*] Libro Iliad. 14. Verba sunt Vlyffis de fe & Græcis, aduersus Agamemnonem, qui fugam suadebat.

299. a. *Mensam argentariam*] Xyl. vertit, *Mensam nummulariam*. & annotat, ἀργυρομοσία est in Græco. quod quid hoc loco fit, non plane intelligo. Id facile apparet aliquid argentei ex multa Capitolini confectum, idque dedicatum. verbum videtur mentam nummulariam seu abacum significare: sed improprie (ni fallor) hic pro quauis accipiendum. Nisi fortassis mutilus est locus, & scripsit Plutarchus Marcellum pecuniam multæ loco exactam in argentum conuertisse, (nam id non incommode Græcis verbis dici puto, ἀργυρομοσίαν ποιῆσαι) & donarium cuius hic intere derit nomen, ex eo fecisse. Iudicii huius meminit Val. lib. 6. cap. 1. & reum C. Scantinum Capitolinum tribunum plebis nominat. unde facile apparet varie hanc rem narratam fuisse. quid de multa statutum fuerit, nusquam reperio.

Ibid. b. *Iberes, qui regionem Italia subalpinam incolabant*] Xyl. vertit, *Insibresgens Gallica*: annotatque In Græco est Ἰσβρες, idque retinuit etiam Guarinus: quum tamen neque gens vlla Gallica Iberi sint, & quomodo scripserit Plutarchus ipsa historia doceat. Insibres enim Galli fuerunt, de quibus hic dicitur, quod ex Polybii lib. 2. (ibi enim hæc historia copiose describitur, & Ἰσβρες appellatur: à Plutarcho mox Ἰνσβρες) patet, & Floro lib. 2. cap. 4. Zonara, aliis. Itidem hic Cruf. annotat, Legendum arbitror Insibres: quorum hæc meminit Epitome Liuii.

Ibidem. *Qui Gafata vocantur*] In Græco hic Γατάται falso, infra Γασάται nominantur. Polybium sequuti, Gafatas scribimus. Quod autem à militiæ mercede sic nominatos idem perhibet, vix ei adfentior. non enim grammatici modo Græci annotarunt, γὰρ esse ἀκοντάκια. pili genus: sed & Propert. lib. 4. hoc ipso de bello ita vsurpauit, *Ferdomari genus hic Rhe- no iactabat ab ipso, Nobilis erectis fundere gasarotis*. Maro gasorum alicubi etiam meminit: --- duo quisque Alpina coruscant Gafata manus. --- & meminit Nonius etiam. Itaque verisimile est, à genere armorum dici Gafatas: vt funditores, vt lancearios, vt certatos, vt alios. Sed hæc nihil admodum huc pertinent. Seruius (opinor) alicubi tradit, fortes viros à Gal- lis Gasos dici. Porro autem de belli istius apparatu & Romanorum & sociorum, lege Polybium eodem libro, epitomam Liuiam 20. & Plin. lib. 3. cap. 20.

300. a. *Libros ad sacra populi pertinentes*] Xyl. vertit, *Commentarios militares*. & annotat, στρατηματικὸς ὑπομνήμασιν. Intelligo ephemeridas, hoc est librum in quem quid quoque tempore gessisset, scriptum referret. Apud Ciceronem lib. De diuinatione 2. eadem historia narratur: ibi simpliciter scriptum est Libros. Valer. lib. 1. cap. 1. idem referens, ex libris ad sacra populi pertinentibus animaduersum errorem suum à Sempronio inquit. Ciceronis locum adscribam, vt aliquid lucis adferat, aliquid accipiat. E prouincia (inquit, loquitur autem de T. Sempronio hoc qui Ti. & C. Gracchorum pater fuit) literas ad collegium misit, se, quam legeret libros, recordatum esse, vitio sibi tabernaculum captū fuisse in horto Scipionis: quod pomærium postea intrasset, senatus habendi causa, in redeundo quum idem pomærium transiret, auspiciari esset oblitus. Hunc morem capiendi tabernaculi Plutarchus diserte exponit hoc loco: qui sane videtur ostendere Ciceronis locum recte legi, vti adduximus, & hæc verba, *In horto Scipionis*, non esse in *Aruspicionis* commutanda. Nullam enim video necessitatem quæ hoc nobis imponat: neq. Manutius istius correctionis autor (vir de Ciceronis & multorum optimorum scriptorum monumentis præclarissime meritis) causam ostendit, cur à conductione tabernaculi extra pomærium horti Scipionis magis quam a-

lius loci cuiuspiam fuerint alieni. neque fortassis, si Cic. *Aruspicionis* scripserit, sciolus id non intellectum statim in horto Scipionis, ac non potius non aliud quiduis mutasset, Meminit & Liu. lib. 4. ad annum v. c. cccx. de tribunis militum. Non tamen pro firmato iam steterit magistratus eius ius, quia tertio mense quam inierant, augurum decreto, perinde ac vitio creati, honore abiere: quod C. Curatius, qui comitiis eorum præfuerat, parum recte tabernaculum cepisset.

Ibid. c. *Minutio dictatori*] Μινυκίου, Valerius loco iam indicato non Minucium, sed Fabium Dictatorem nominat: estq. id vero propius. si quidem bis Dictator Fabius fuit, vt Liuius diserte, & antiqua inscriptio quam Sigonius descripsit, docent.

Ib. d. *Inde Gafatarum rex Viridomarus*] Xyl. vertit, *Viridomarus*. & annotat, Βερόμας. Sic & Guarinus: sed vitiosa est lectio. in vita Romuli Βερόμας: & Britomartis alias etiam apud Latinos vt barbaricum nomen legitur. Hic Liuium, Florum, Eutropium, Propertium, alios huius belli scriptores sequi malui.

Ibid. e. *Inxta Clastidium*] Κασιδίου. & hoc mendum retinuit vterque interpres: (sæpe enim videtur antiqua translatio Amiotum in errorem abduxisse) quum quidem neque sit vllum vsquam nominatum Capidium: & Clastidium, Κλασιδίου, diserte nominet Polybius eadem tractans. cui ad stipulatur antiqua inscriptio, quam Sigonius in Epit. Liuii 20. refert. Meminit sane huius Clastidi Liuius lib. 21. & lib. 3. vbi Ligurum ditiois fuisse perhibet.

301. e. *Ex quercus eximia excelsa & recto stipite detruncato parauit in modum trophæi ferculam*] Xyl. vertit, *Quercus enim votiuæ truncum montanum ingentem excelsum in trophæi formâ dolauerat*. & annotat, εὐκταίου. omisum hoc est à Guarino verbum. Ipse εὐκταίου legi: non profecto quod mihi satisfacerem plane, sed quia votiuam quercum existimo dici intelligique posse, quæ ad eam rem destinata esset. Quid legerit Amiotus ignoro: quercum montanam excelsum & rectam vertit.

302. a. *Ad nostram vsque memoriam*] Xyl. vertit, *Ætatem*. & annotat, τὸ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, imposuit interpreti mendum, tametsi nullo sententiæ detrimento. Legendum est αἰῶνος.

Ibid. c. *Præmissumque sit primis, asses trecenti, secundis ducenti, tertiis centum*] τὸν δ' ἀντερον π'. idque sequutus est Guarinus, *Secundo octuaginta*. Sed contra rationem videtur esse, vt qui tertia spolia optima retulerit, plus eo accipiat qui secunda. Itaque in locum τὸ π' (quæ est nota numeri lxxx) litteram σ repositui, quæ cc. indicantur: eo quidem liberius quod inter π & σ summa est figuræ similitudo: & nobiscum sensit Amiotus.

304. a. *Liuius non tantam affirmat victoriam fuisse*] Aut hic, aut apud Liuium, aliquantum verborum intercidisse videtur: nisi μνημονικὸν Plutarchi ἀμάρτημα esse credamus. Neque enim Liuium noster numerum refert, neque nostri sit vlla apud Liuium mentio: & vero longe amplior atque admirabilior victoria fuisset, si id quod Liuius ita narrat, vt fidem non habeat, verum putaretur. Verba Liuii sunt: Vix equidem ausum affirmare quod quidam autores sunt, duo millia & ccc. hostium caesos, non plus vno Romanos amisisse. Siue tanta, siue minor victoria fuit, ingens eo die res, ac nescio an maxima illo bello gesta sit. non vinci enim ab Annibale vincere solito, difficilius fuit quam postea vincere. Lib. 23.

Ibid. c. *Ceciderunt ex iis quinque milia*] Liuius hic quoque aliter: vt, nisi si alios autores noster sequutus sit, in alterutro librum menda inuecta videatur, præsertim in numeris. Hostium, inquit, plus mille caesi eo die, capti MDC. & signa militaria xix. & duo elephanti, quatuor in acie occisi. Romanorum minus mille interfecti. mox, Tertio post die mille cclxxii. equites misti Numidæ, Hispanique ad Marcellum transfugerunt. Neq. repugno Sigonio: priorem numerum ex Plutarcho, posteriorem ex Liuii emendant, vt hic legatur ὑπὲρ πέντε χιλιάς πελακοσίας.

305. b. *In finibus Leontinorum* & c. Xyl. vertit, *Occiderat* ** apud Leontinos. & annotat, Intercidisse hoc loco non vnum

atque alterum modo verbum, sed haud paucos versos, facile intelliget qui historiam lib. 24. L. un legerit, vel Graeca verba considerauerit. Quae autem de receptis Leontinis dicuntur ad Marcellum pertinere, ex Liuiio intelligitur.

Ibid. d. *Et propositiones à demonstratione, &c.* Xyl. vertit, *Et ea problemata & annotat, Si Commentarios scriberem, non Annotationes, profecto adferre lucem huic loco & vellem, & fortassis possem: nunc libet Platonicum illud praescribere, Geometria inscius nemo huc accedat.* Quid enim intelligeret hic *ἄπιστος μαθηματικῶν ἀμαθής*; certe Guarinus nihil minus videtur quam sensum eruisse horum verborum, haud scio reine ignorantia an oscitantia. Problemata Graecam vocem reliqui, quando eius ne Cicronem quidem pœnituit: & dari Latinum, quod idem exprimat vocabulum, vix potest. Problemata in Geometria sunt ea propositiones quae efficere aliquid docent, & quasi vltim theorematum (hoc est earum quae tantum in cognitione hærent propositionum) ostendunt. Verbi gratia: Circuli naturam & proprietates, quas ratione centri sui & ductarum in ipso linearum habet, cognoscimus ex tertio libri apud Euclidem multis Theorematibus: dati circuli inuenire centrum, segmento dato totam circumferentiam completere, & quae alia id genus effectione aliqua constant, Problemata sunt. Quod autem dixi, *Absoluentes*, in Graeco legitur *καταλύοντες*, nullo plane sensu, legi ipse *καταλύοντες*, suffulcientes. Im exemplum quod affert Plutarchus de duobus mediis Geometrica proportione inter datos duos terminos interferendis, siue id fiat in numeris, siue in lineis, siue in superficiebus, siue in corporibus, non in duplicatione modo cubi, (de qua historia nota est, & passim iactata) sed & in aliis Arithmetiis Geometricisque rebus immensum obinet vltim: vti possem demonstrare nisi commodius alio referuari scirem. Res est non obuia. Videant studiosi quae docte annotauit Philander ad Vitruuium lib. 9. cap. 3. nam & *μεσολάβων* instrumentum, & lineas semicylindrorum, (quorum hic oblique meminit Plutarchus) diligenter explicauit. Ipsum problema nemo, quod sciam, Suselio ingeniosius, certius & facilius dissoluit: quem lege libro secundo Perfectæ arithmet. cap. 7. Porro autem Platonis indignatio eam causam habuit, quod in contemplatione positas scientias, quae ab omni materia abstractas species quantitatis per seipsam considerarent, nolebat materia & sensilium rerum quasi contagio affici & contaminari. Hinc illa apud eum in Philebo mathematum diuisio, in pura & impura: quam ne Aristoteles quidem dissimulauit. Sed hæc non sunt huius loci.

306. b. c. *Vbi tormenta Archimedes laxauit*] Liui. li. 4. Dec. 3. Cr. Vide & Polyb. lib. 8.

Ibid. d. *Bis conuulserunt machine, laxaueruntque compaginem atque a ponte diuulserunt*] Deest aliquid in Graeco, tamen Guarinus lacunam dissimulauit. Quid enim redditur ad *ἄνοι μὲν* & vt ne dicam, mutilatam narrationem statim apparere.

308. a. *Apud Accillas*] Apud Liuium Accillas est, hic *Ἀξιλας*. Stephanus *Ἀξιλλας* scripsit, quod series literarum recte legi satis demonstrat. Id sequutus sum hic, sicut & apud Liuium Sigonius. De Archimedis sepulchro vide quae sunt apud Cicronem lib. 5. Tusc. quæst.

Ibid. *Turrim qua occulte capere milites posset*] Sane apud Liuium contrarium inuenies, qui ob ipsam intentius custoditam scribit turrim eam, lib. 25.

Ibid. c. *Sub luce Marcellus Hexapylo ingressus urbem est*] *ἕμια φαεινὰ*. quod vocabulum ob insolentiam mihi est suspectum: & miror plane hanc Syracusarum *ἄλωσιν* ita concise à Plutarcho describi. Liuius lib. 25. Sub lucem, inquit, Hexapylo effracto, Marcellus cum omnibus copiis urbem ingressus.

309. a. *Horologia, sphaeras, angulos*] Xyl. vertit, *Sciothera, sphaeras & quadrantes.* & annotat, *σκιάμετρα* dicta à *σκιά* umbra, & *μετρησις* venatio, apparet: vt horologia intelligi possint, eaus instrumenta quibus ex ratione umbrarum horas, aut alia etiam vestigare solemus, quos dixi quadrantes, id in Graeco est *γωνίας αἰεὶ ὀρθῶν* ἢ *ἰσῶν* ἢ *ἰσῶν* *μετρησις* *γωνίας*. ad verbum: Angulos quibus magnitudo solis ad oculos accomodatur, quod quid sit, per obscurum est. Ego quadrantes verti, quod non est aliud vsitatus apud mathematicos instrumentum, quum per dioptras sole inspecto, aliquid istarum rerum per angulorum praesertim doctrinam indagatur. Crusenius quoque, quum vertisset *Angulos*, annotat, Quadrantis mathematici videtur esse descriptio.

Ibid. b. *Vt si quid de Aetnensibus*] In Graeco est *ἠἰτναῖοι*, hoc est Aetnaeis, aut Aetnae accolis, vel vbi Aetna. Non sum nescius, oppidum Aetnam etiam à Strabone nominari, ad montis Aetnae radices: sed de qua dixerim apud Stephanum, & quae huc nihil faciat. Quomodo Ennam urbem Siciliae L. Pinarius praesidii praefectus, perfidia oppidanorum coactus, necessario facinorè retinuerit, caesis Ennensibus, historia est apud Liuium lib. 24. qui id facinus non improbatum à Marcello, imo eum praedam militi concessisse scribit. Quod mihi videtur hic respicere Plutarchus: neque *Ἀίτνας*, sed *Ἐννά* scripsisse, quod tamen sciolus aut oscitans librarius corrupit. Etenim Strabo lib. 6. Stephanus & alii *Ἐννά* scribunt, quum in Liuii plerisque codicibus haecenus Aetna dicto loco lectum sit. Plutarchum quidem itidem *Ἀίτνας* scripsisse, non facile dixerim. De Megarensibus, Plut. ante, & Liui. ibidem: Marcellus Megaram vi captam diruit ac diripuit, ad reliquorum, & maxime Syracusanorum, terrorem.

Ibid. e. f. *Et contumelias Enguinorum*] Guarinus Engiates, Graecus liber *Ἐγγίαιος*, male vtrunque. Nam & ex Stephano liquet, hic *Ἐγγίαιος* legendum: & Latine Enguinos dici, ex Plinii lib. 3. cap. 9.

310. b. *Vt Pindari verbis utar*] Locus est initio secundae Pythiorum odæ, de Syraculis.

Ibid. c. *Addidit etiam id quod v. f.*] Liui. l. 7. c. 3. Cr.

Ibid. d. *Et in oculis hominum incurreret tertius triumphus*] Xyl. vertit, *Inuidia obnoxius erat secundus triumphus.* & annotat, *ὁ τρίτος* est in Graeco, id est tertius: quomodo & Guarinus, & (vt alias saepe) post eum Amiotus vertit. Sed de Gallis triumphauerat tantum, neque (nisi admodum fallor) quisquam alium porro eius triumphum agnoscit scriptor. Itaque ergo audeat secundum dixi.

Ibid. f. *Deonatione*] Vide & quae Liuius scribit lib. 6. Dec. 3. Vide & Gell. l. 5. c. 6. Cr.

311. b. *Subornarunt Syracusanos inimici Marc. Valer. Max.* lib. 4. cap. 1. Cr.

312. b. *Vndecim tribunis militum*] Historia est apud Liui. li. 27. initio, sed ibi duodecim legitur. Sigonius, vndecim reposuit.

Ibid. d. *Vt dictatorem diceret Q. Fabium*] Xyl. vertit, *Q. Fulvium*, & annotat, *Φούλιος* est in Graeco pro *Φούλιος*, vti Guarinus etiam ex Liuiio deprehendit.

313. b. *Dextro cornu laborante duodecimam legionem in primam aciem iubet induci*] Xyl. vertit, *Dextra enim ala laborante, vnam de legionibus in primam aciem prodire iussit.* hæcque in hunc locum annotat, *ἐκείνου ἢ πάλαιον*. deest *ἐν*, quod Guarino errandi causam praebuit, quum verteret, *Ordines in primam succedere aciem iussisset.* Verba Liuii adscripti: *Cedere inde à Romanis dextra ala & extraordinarii ceperunt, Quod vbi Marcellus vidit, duodeuigesimam legionem in primam aciem inducit, &c.* Pleraque autem ex Liuiio vertisse hic Plutarchum satis constat.

314. d. *Et cum Elephanti capite puerum natum superstitem fuisse.*] *ὁ κεφαλῆς ἐλεφαντος*. forte *ἢ*, aut *ἐλεφαντα*. sed & quae sequuntur mendosa videntur.

315. b. *Disputabantque inter se, &c.*] Xyl. vertit, *Iamque curiositates inibant.* & annotat, *καὶ διεσπάρησαν*, id est, quod imperatoris erat reputare, quam commodus locus foret, ipsi curiose inquirebant. sic supra in Paulo, *λέγω πάλαι διεσπάρησαν* *καὶ ἄσπεκτων*, de exercitu. Sic multis aliis locis.

316. b. *Quos Cabiros*] De his qui cognoscere cupiunt, legant interpretem Apollonii in *ἠ. Ἄρηναντ.* Paragraph. 34. Plutarchum Osiride, Diodorum & alios.

Ibid. e. *Iam Annibal terribilis hostis & durus*] Xyl. vertit, *Romanis terrori.* & annotat, Locus est in Graeco turpiter factus, quem emendare possem, si quis emendatum esset agnitus: si sententiam (quam historia claram redigit) meis verbis Graece extulisset, aut Plutarchiana meo iudicatu mutasset.

317. a. *Apparet autem falsum aliquo modo in illis certaminibus fuisse Pœnum*] Xyl. vertit, *Vt in illis consuetibus illuisse Pœnum videri possit.* annotatque *ψευδύμα*, est vocabulum non nisi mendosum, vti opinor, inpositum Pœno, Guarinus: ego amplius eenseo deliberandum. Nam tota hæc comparatio male est tractata à librariis.

Ibid. c. *Ille Sparta potiunde spe frustratus est*] Xyl. vertit, *Lacedæmone potiunde conatus iratus fuit.* annotatque, *Λακεδαιμονίων ἀπὸ πύργου*. Quid sit *ἀπὸ πύργου*, notius est quam vt Guarini error sit refellendus.

Ibid. d. *Commendo etiam in Cyropædia Chrysantem*] Xyl. vertit,

Miror & Chrysantam, quem Xenophon. annotatque, ἀμύμων πῶν ἐν τῇ παιδείᾳ Χρυσάντου, Guarinus, Atque in hac disciplina Chrysantam probo: imperite. Non enim intellexit, παιδείας hic ci-

tari Xenophontis opus de Vita & disciplina (viti Cic. in Bruto exposuit) Cyri: in cuius operis libro quarto ad initium hac historia refertur.

IN ARISTIDEM ANNOTATIONES Guil. Xylandri & Herm. Cruferii interpretum.

Aristides æqualis fuit Themistoclis, Plataica præsertim pugna, & translato secundum eam à Spartanis ad Lacedæmonios imperio nobilis. Quadriennio prope post eictum Athenis Themistoclem decessit. autor Æmilius Probus.

318. d. Vnum arbitratur summum magistratum, à quo annus nomen habet] Xyl. vertit, Magistratum, qui Eponymus appellatur. & annotat, πῶν ἐπώνυμον ἀρχαῶν. Interpres, Magistratum insignem. Quem? Apud Athenienses nouem fuerunt antiquitus in magistratu collegæ, prætores fortasse dixeris Latine, quorum vnus forte ad id lectus, publicis literis & actis inscribatur: quem admodum apud Romanos consules Latinos signabant nomine Fastos. Id quod sic habere, paulo infra in hoc lib. Plutarchus ostendit, vbi disputatur quando Eponymus fuerit Aristides. Horum ἐνεία ἀρχόντων fit etiam supra mentio in vita Pelopidæ, & in lege quam recitat Æschines ἐν Τιμαρχῶν, Ἐάν τις Ἀθηναίων ἐπιτροπὴν, μὴ ἔξιστο αἰτῆν ἢ πέντε ἀρχόντων ἕξειν. Cætera fere Paulan. Laconicis cui plus quam vili grammaticorum tribuo fidei.

Ibid. E. Hic puerorum chorum quem cyclium vocant] Xyl. vertit, Cyclicos pueros. & annotat, Ita apparet dictum fuisse chorum qui dithyrambos caneret. Vide Suidam.

319. e. Ac Themistocles in sodalium se coniiciens] eis ἐπιτροπῆν ἐμβάλων ἑαυτῶν. Sic vocat amicorum & sociorum suorum quasi factionem. Facilitatem Barbarus, valde inepte: sed & pleraque incommode verterat. Quid esset ἐπιτροπία, etiam apud Lylandrum indicauimus.

320. a. Nisi & Themistoclem & se male perderent] Xyl. vertit, Nisi ipsum una cum Themistocle in barathrum præcipitasserent. & annotat, Βάρραθρον, quasi foueam si diceres. malui tamen Græcam vocem relinquere. Carcer fuit, aut fouea veniūs, in Attica, in quam solebant fontes conijci, tanquam in puteum aliquem, & ibi perdi. Vide Suidam, Harpocrationem, & Comment. Aristoph. Pluto, ad versum, Οδοῦν ὑπολοιπῶν σὺ τὸ Βάρραθρον γίνεσαι. Supra in Mario, de Iugurtha in carcerem coniecto, noster eodem est vsus vocabulo. Et quidem extat fragmentum Diodori Siculi lib. 31. in quo ea est carceris descriptio, quæ optime his congruit quæ de barathro Græci habent.

Ibid. b. Quum fusi in Amphiarum ab Æschilo iambi] Extant in Tragedia quæ inscribitur Ἐπὶ ἄθῃ Θηβῶν: habent autem absolutam boni viri descriptionem.

321. d. In quibus Callias iadiser] Xyl. vertit, Facifer, quod genus sacerdotum. & annotat, Δαδούχος, is est qui sacris solenni- bus facem gereret: qui erat honor magnus, & sacerdotium nimirum. Nam & Pausanias pro magna felicitate refert quod in progenie Leontis ad quartum vique gradum ea dignitas permanisset: in Atticis. Interpres Antistitem vertit, minus recte, quod notauit etiam Cælius lib. 28. cap. 26. Antiq. lectionum.

322. a. Expugnatores] Xyl. vertit, Poliorcete, & annotat, Vt Demetrius Antigoni F. reliqua Ptolemaeorum & Seleucorum cognomina. Aquila Pyrrhus à suis est cognominatus.

Plutarchus in vita eius.

323. a. Et diuersa sane fecit atque Achilles vota] Qui iniuria ab Agamemnone affectus, nihil aliud in votis habuit quam vt ipsolepreliis abstineret, grauib. cladibus affecti Græci ipsam desiderarent. Locus est Iliad. α.

325. a. Ad Oresteum] Arbitror oppidum Arcadiæ intelligi de quo Paulan. Arcadicis & Eurip. extremo Oresta. Porro autem hostes suos Spartani ξένους, hospites seu peregrinos, ita ὑποκειζόμενοι vocabant, lenitate verbi tristitiam rei mitigante: quomodo Tullius ait, apud Latinos hostem dici eum qui esset perduellis. antiquitus enim hostem eundem fuisse atq; peregrinum: 1. Off. Eodem sunt apud Herodotum lib. vltimo.

328. c. Non vt illis pro agro & urbe tantum] Xyl. vertit, Pro agro & urbe, vt Spartanis. annotatque, ὡς ἐκείνοις, est in Græco libro. Barbarus, Vt maiores nostri, vertit. quod minime probo: quum inter hanc & Marathoniam pugnam non plures tredecim anni intercesserint, vt ex historia ratione apparet. itaque illud ἐκείνοις malui ad Lacedæmonios referre, qui in partem gloriæ Salaminæ & Marathonicæ non veniebant. nam ad Persas referre non video quam commode possem. Locus qui ex Herodoto paulo ante citatur, est in Calliopa.

329. e. Itaque multis obiectis ceteris] πολλά παροχήμενοι ἢ γέρον] γέρον, h. cratem vimineam significat, seu (vt Cæsar vocat) vineam: vt apud Polyb. lib. 8. Arrianum lib. 1. id huc non pertinet, πὸ γέρον autem, vox est multa significans, præcipue autem parmæ cotio inductam: quomodo cum alii, tum Arrianus lib. 4. αἰ α β α ο. Ἀλέξανδρ. vritur: εἰς δὲ δὴ δὲ τὸ γέρον καὶ τὸ γωερανο δέμα παρὰ πηγαίς. Plutarch. in Æmilii de Perseo triumpho, inue-

cta aut inter cætera arma, etiam Θώραξ γέρον. Lucianus Anacharside, καὶ γέρον ἐν τῇ ἀριστῆ. Eustath. in Dionysiam ait quadrangulum esse scutum, non retriangulum, sed hominib. figura contentum. Plam autem seu missile telum etiam significat: e constat: & in Antonio sic autor noster vritur, in Actiacæ pugna descriptione. Hic priorem notionem, vt loco huic congruam, posui. interpres dissimulauit. De cupidibus dixi in Camillo. τῆς ἀννάκταις non puto recte legi, sed πῆς, vt alias: sicut & Latini, Horatius, aliique.

330. e. Vindicis hanc quondam] In meo codice hoc epigramma mutilatum est. Nam & primus versus est deprauatus. & pentameter ei subiectus doest. Ego vnde restituum, in præsentia non habeo. Sentum integrum extuli. Paulo post Μυρατίδην legi, & Θεογάτων. Cur ita, non est obscurum. Eos autem versus sic est interpretatus idem Xylander, Hanc quondam Græci superatis hostibus aram, Libertas patria quum suauitasterit, Et profligatis seruata est Græcia Persis, Munus Eleutherio constituere Ioui.

332. b. Ad cœnas & inferias inuitat] Xyl. vertit, Ad cœnam & sanguinem fusum vocat. annotatque, Interpres ἡμιώως inferias dixit. In Græco autem non ἀιμοκουρίας, sed αἱμακουρίας legendum. quomodo Pindarus εἶπε ἰλυμπ. α. & ipse Scholiastes & Varinus habent. Vox est & Dorica & Bœotica. nam Bœoti Doricam fere habebant dialecton: quod ostendere exemplis possemus, si locus ferret.

IN CATONEM MAIOREM ANNOTATIONES Guil. Xylandri & Herm. Cruferii, interpretum.

Catonem hunc maiorem inscribo, vt ab Vtiensi distinguam. vocatur etiam Censorius, à censura, & ab aliis & saepe à Plinio. Fuisse eum Tusculanum, cum aliunde tum ex oratione Ciceronis pro Plancio constat. Gentilitatem autem & seriem Catonum explicat Gellius lib. 13. cap. 18. quod dignam est, & vtile etiam lectu. De ætate eius paulo infra annot. uinus. Floruit maxime tempore belli cū rege Antiocho.

336. c. Sicut alterum corpus] ὡς πῶν δὲ ὑπερὸν σῶμα, quæ sequuntur καὶ ἢ καλῶν; virgula sunt distinguenda, vt intelligi possit esse dictam hoc orationem non modo necessariam, sed & in bonis ac honestis per se rebus facundiam esse, ἢ ἢ καλῶν.

Crufer. lectorem admonet vt videat num legendum sit, Organum virtutum vnicum & necessarium.

337. a. M. Curii] Manius, non Marcus, prænomen fuit Curii: quanquam & hic & sæpissime alibi Marcus libris pro Manio sit ab imperitis ingestus librariis. In comparatione & expresse & recte scribitur Μανίος Κούριος. Triumphauit autem cum alias, tum de rege Pyrrho, neque ter modo, sed quater, vt ex historiis ostendit Sigonius: Plutarchus ter modo triumphasse dicit, quod ouationem inter triumphos non retulit: ouauit autem, de iunctis Lucanis. Itaque Cicero etiam in libro De Senectute eum de Samnitibus, Sabinis ac